

SERIA DE AUTOR
ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

Serie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

Jurnalul unei
iubiri pierdute

Traducere din limba franceză de
DORU MAREȘ

HUMANITAS
fiction

Mama a murit de dimineață și e pentru prima oară când mă supără.

Seara, distrus de-atâta plâns, nu am impresia că m-a părăsit, ci mai degrabă mă tem că am abandonat-o eu pe ea. Sunt îngrijorat... Pe unde-o fi? O fi având nevoie de mine?

Aș vrea să alerg până în acel loc necunoscut pe care-l descoperă acum, să o susțin, să-i alung spaima, să o iau pe după umăr, să-i cobor palma în scobitura cotului meu și-apoi să-i șoptesc la ureche: „Las' c-o să meargă!“ Probabil că ar izbucni în râs – o amuza felul în care imitam graiul celor din Charleroi. De cincizeci și șase de ani, de când ne-am întâlnit și am început să mergem umăr la umăr, ne simțim puternici, senini, în centrul unui univers ale cărui peisaje se organizează sub pașii noștri. Mama mă lumina, eu o luminam, străluceam amândoi, invincibili, iar tenebrele se îndepărtau, împinse înapoi de flacăra noastră. După viață, ne-am fi obișnuit cu moartea împreună, nu-i așa?

Nu concep să moară singură, chiar dacă întotdeauna mori singur.

Nu concep să plece fără mine, deși, mi-ar obiecta, nu-ți iei fiul într-o asemenea călătorie! S-a retras, așadar, curajoasă, în vârful picioarelor, singură. Mama rămâne mamă până la capăt.

Cum de-am putut să nu simt nimic în zori, în clipa în care se sfârșea? Fiindcă eram atât de apropiați, atașați prin legături zdravene, inserați într-o pânză de vibrații care traversau într-o secundă cei șase sute de kilometri care despart Lyonul de Bruxelles, ar fi trebuit să aflu pe loc de plecarea ei de lângă mine, pe dinlăuntru, prin intuiție, telepatie, febră! În loc de asta, m-am trezit euforic, m-am uitat la ziua aurită care se anunța, am contemplat cireșul japonez dilatat de miile de flori spumoase, când un apel telefonic...

Nu înțeleg: a murit, iar eu nu am simțit nimic. Nimic.

Și-atunci totul – cu-adevărat totul – se prăbușește.

Mămico, ai murit de dimineață și e pentru prima oară când mă superi.

De la tine nu am primit decât tandrețe, atenție, considerație, entuziasm. De la tine am primit pasiunea de a exista, dorința de a admira, beția de a face. De la tine nu păstrez nici o amintire urâtă, numai căldură, lumină, bucurie. Nu pot aduce la suprafață nici măcar o clipă în care zâmbetul tău să se fi șters, în care atenția ta să fi slăbit, în care vreo eclipsă să-ți fi întunecat bunăvoința. E peste poate să-mi amintesc

vreo secundă în care să mă fi dezamăgit. Iubirea ta se dovedea pe cât de generoasă, pe atât de imposibil de degradat.

Să fi pierit toate acestea? Moartea, perfida asta, chiar a reușit să-mi ajungă mama, ca o trădătoare, tocmai pe ea, o fostă campioană la sprint, o atletă de nivel înalt, un trup robust pe care timpul îl ocolise?

Mama moartă...

Scriu aceste cuvinte pentru a mă convinge că enunț o realitate, încercând de ceasuri întregi să-mi pun durerea pe seama unui coșmar.

O femeie m-a purtat în pântec, m-a adus pe lume, mi-a permis să cresc, să mă maturizez, m-a transformat într-un om fericit, apoi, sigură de autonomia mea, m-a însoțit de la distanță; dar îmi dau seama că în adâncul adultului supraviețuia un băiețel care credea că mama lui era atât de frumoasă, de tămăduitoare, de puternică, încât avea să triumfe și asupra Doamnei cu coasa. „Mama? O să omoare ea moartea!“

Băiețelul acela astăzi s-a stins.

Odată cu ea.

*

Într-o zi ca toate celelalte, totul devine diferit.

Ni se anunță o moarte, o naștere și, din acel moment, nimic nu va mai fi vreodată la fel.

*

Iată-mă-n trenul care mă duce la Lyon, unde mă așteaptă familia.

Un telefon brutal... Am detestat dintotdeauna unealta asta, chip industrial, tehnologic, plastifiat al destinului.

Ieri, dimineața emana un parfum de primăvară, viu, ascuțit, puternic, fremătător, anunțând reînnoirea. Cei trei căței se distrau luptându-se în grădina în care soarele galben șofran te orbea, încălzind peluza anemică, grăbind liliacul timid, instigând arbuștii să înmugurească; se pregătea una dintre acele zile care ascut cheful de viață, părăsindu-ne seara istoviți, amețiți de cât am vibrat. Mă bucuram de perspectiva de a scrie ceasuri întregi în mijlocul acelei lumini.

În drum spre dressing, după duș, am observat că telefonul afișa mai multe apeluri. Întreținând relații distante cu acest spărgător de intimitate, nu l-am băgat în seamă și m-am îmbrăcat liniștit. La zgomotul sertarului cu ciorapi, câinii au alergat veseli să mi-i ia, obligându-mă să-i urmăresc pe coridoare și pe scări, fiind ei cu atât mai grăbiți, cu cât ciorapii anunțau pantofii, iar pantofii lunga lor plimbare mult iubită prin pădure...

Între două galopări și câteva prefăcute lupte, aruncând o privire scurtă către ecranul mobilului, am constatat că Florence încercase să mă contacteze de patru ori. Cum sora mea utilizează cu parcimonie telefonul, m-am temut imediat de tot ce poate fi mai rău.

I-am format numărul, a ridicat receptorul și am auzit-o respirând greu.

— Florence, m-ai sunat?

Plângea. Am insistat, din ce în ce mai îngrijorat:

— Ce e?

— ...

— Ce se-ntâmplă?

— Mămica... a reușit să articuleze între două hohote.

Am înțeles. Mi s-a deschis pământul sub picioare, aruncându-mă în altă lume, rece, colțuroasă, neospitalieră, ostilă, în care sora mea și cu mine zăceam prizonieri pentru totdeauna. Vestea de care mă temeam de cincizeci de ani tocmai ieșise la suprafață: Mama e moartă. Asta e. Se-ntâmplă acum. Azi. Gata.

— Nu!

Gem „Nu“ pentru a nega, „Nu“ pentru a o prinde pe mama care se prăbușește în fundul unei prăpăstii, „Nu!“.

În momentul în care am căzut, Daphné, cățelușa mea, s-a repezit la mine, panicată. Nu mă puteam opri din plâns, în timp ce ea îmi lungea lacrimile. Neputincioasă, se tânguia, sărea, o lua de la capăt, mă frământa cu labele, își strecura botul în scobitura gâtului meu, mâhnită de starea în care ajunsese, hotărâtă să mă facă să-mi revin cu orice preț, lingându-mă. Extenuat, am lăsat-o-n pace; nu era să resping un pic de iubire din moment ce mama, cea mai importantă sursă de dragoste, mă părăsea.

„Nu!“

Neîncetat „Nu!“.

Nimic altceva decât „Nu!“.

Daphné m-a însoțit până lângă patul pe care m-am prăbușit și, în pofida interdicției, s-a cocoțat pe pilotă, decisă să mă vindece. Daphné cea minusculă și răvășitoare. Daphné cea derizorie și magnifică.

După o oră, când am putut din nou să vorbesc, mi-am sunat apropiații. Bruno, Gisèle, Yann, Maïa, cu toții au venit foarte repede, luându-i locul lui Daphné. Fără a avea mai mult succes decât ea...

Firește, nu eram de unul singur, numai că, de acum, urma să merg înainte fără mama. Aveam oare să reușesc?

„Următoarea oprire: Aeroportul Roissy-Charles-de-Gaulle.“

Vocea cântată și feroviară anunță succesiunea garilor. Liniștea ei mă șochează. Cum adică? Treburile merg, călătorii circulă, iarba crește, soarele strălucește, Pământul se-nvârte, viața continuă... Deci n-au aflat?

Credeam că durerea ucide. Însă corpul rămâne stupid, mărginit, tenace, posesor al atâtor forțe – pulsioni, apetituri, puteri reparatoare –, încât nu se poate să nu își urmeze cu încăpățănare nevoile, chiar dacă sufletul ar vrea să-l oprească. Cât de mult mi-aș fi dorit să dispar și eu în clipa în care am aflat vestea! Nu aș fi sucombat din cauza durerii, aș fi pierit mai-nainte.

Poate c-aș fi murit pentru a o evita...

În schimb, corpul meu, care nu a sesizat dimensiunile situației, m-a condamnat la dezolare. În pofida dezastrului, ieri a manifestat nevoia de a mânca,

astă-noapte-a dormit și, de dimineață, îi era sete... Rămâne obscen de sănătos, constrângându-mi sufletul la suferință, la un supliciu care, departe de a scădea, se intensifică.

Pe scurt, nu se moare de durere.

În orice caz, nu dintr-odată.

Atunci, la foc mic, prin uzură?

Măcar de s-ar putea...

„Următoarea oprire: Gara Chessy, Marne-la-Vallée.“

Ghemuit într-un fotoliu izolat, cu fața spre peisajul care defilează nebunește, nu-mi mai pot stăpâni durerea. Lacrimile-mi țâșnesc, sensibile, reacționând la cel mai neînsemnat dintre gânduri, și-mi curg pe sub lentilele fumurii. Le șterg cu mânecile puloverului care, de acum, sunt ude.

Se apropie o femeie brunetă, splendidă, rafinată, în deplina strălucire a maturității ei. Se uită cu atenție la mine și se apleacă.

— Îmi plac mult cărțile dumneavoastră.

Mi-o fi văzând lacrimile care mi se scurg pe obraji? Nu le-o fi văzând? Îmi surâde.

— Țineam să v-o spun.

Și necunoscuta se îndepărtează ușoară, încântătoare. O fi ghicit? Nimic? Totul? Tandrețea atenției pe care mi-a acordat-o mă bulversează, întrezăresc în ea semnul unei delicateți feminine care mi-o amintește pe mama și murmur un „Mulțumesc“, dar prea târziu, cu un glas de neauzit, în timp ce ea iese din vagon.